

Belediyelerde Kurumsal Bellek ve Dijitalleştirme: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Müdürlüğü Kütüphane-Arşivi Örneği

Osman Özen

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Türkiye, osmanozen@ibb.gov.tr

Haydar Enis Kayhan

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Türkiye, stkutup@gmail.com

Öz

20. yüzyılın ortalarından itibaren internetin icat edilip hızlı bir şekilde gelişme göstermesi üzerine birçok alanda değişimler meydana gelmeye başlamıştır. Özellikle 21. yüzyılın başlarından itibaren hızlı bir ivme kazanan bilgi teknolojileri kütüphane ve arşiv hizmetleri sunan kurumlar içinde önemli rol oynamaya başlamıştır. Bu kurumlardan biriside İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Müdürlüğü kütüphane birimidir.

Şehir Tiyatroları Müdürlüğü mensubu ve diğer araştırmacılara bilgi hizmeti sunan ve her geçen gün koleksiyonunu geliştirmeyi amaçlayan Şehir Tiyatroları Müdürlüğü Kütüphane-Arşivi tarafından hayata geçirilen ve devam etmekte olan dijitalleştirme süreci ele alınacaktır. Şehir Tiyatroları Müdürlüğü'ne bağlı sanatsal birimler tarafından üretilen materyallerin belli kısmının hizmete sunulma süreci ele alınacaktır.

Çağımızın dijital teknolojilerini kullanarak, kuruluşundan günümüze kadar ulaşılan ve devam eden dergi (Türk Tiyatrosu Dergisi) ve afiş koleksiyonuna ait materyallerini dijitalleştirilerek, dijital ortamdan kullanıcıların hizmetine sunmaktır. Kurumun kültürel mirasına sahip çıkma ve geleceğe aktarmak, dijital çağı oluşturan dijital toplum ile elimizdeki materyalleri paylaşmaktır. Bu bağlamda; dijitalleştirmenin tanımı, önemi, gerekliliği, amacı, örnekleri, olumlu-olumsuz yönleri incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleştirme, bilgi teknolojileri, koleksiyonlar, şehir tiyatroları.

Tanımlar ve Uygulamalar

Dijitalleştirme hakkında genel ve kapsamlı olmak üzere pek çok tanım yapılmış ve yapılmaktadır. Genel olarak dijitalleştirme, kâğıt belge, fotoğraf ya da grafik malzemeler gibi fiziksel ya da analog materyallerin elektronik ortama ya da elektronik ortamda depolanan görüntülere/imajlara dönüştürülmesi işlemi ya da genel olarak, elektronik sistemlerce algılanamayan yapılandırılmamış formdaki bilginin elektronik ortamca algılanabilecek yapılandırılmış forma çevrilmesi biçiminde tanımlanmaktadır (Yılmaz, 2011).

Dijitalleştirmenin amacına değinerek tanımlarsak, “görsel ya da işitsel öğelerin, bilgisayarlar tarafından tanınabilmesi, işlenebilmesi ve saklanabilmesi amacıyla sayısal kodlara dönüştürülmesi işlemidir” (Bezirci, Bostancı, Gürel. 2016).

Diğer bir tanım ise; bir analog dokümanın tarayıcı ile taranarak OCR (Optical Character Recognition) işleminden sonra okunabilir, düzeltilebilir forma dönüştürülmesi olarak tanımlanmaktadır (Darçın Şahin, 2010).

İnternet ve bilgi teknolojilerindeki gelişmeler özellikle 2000’li yıllardan sonra çok hızlı bir ivme kazanarak devamlı gelişmektedir. Bu gelişmeler birçok alanı etkilediği gibi kütüphane ve arşivleri de doğrudan etkilemiş ve etkilemektedir. Bu durum günümüzde sık sık duyduğumuz “dijital kütüphane” ve “dijital arşiv” ihtiyacının doğmasına neden olmuştur. Söz konusu ihtiyacın giderilmesi için dünyada birçok uygulamalar hayata geçirilmiştir. İlk çalışma örneklerine 1988-1991 yıllarında, Carnegie Melon Üniversitesi ve OCLC’nin gerçekleştirdiği “Mercury Projesi”dir (Subaşıoğlu, 2001). 1990’ların başında, “Amerikan Memory” adlı bir çalışmayla ABD Kongre Kütüphanesi, Amerikan tarihi açısından önem taşıyan bazı belgeleri dijital ortama aktarmaya başlamıştır (Tonta 2000; Çelik Aslım ve Yılmaz, 2016). Bir diğer uygulama, 1994-1998 seneleri arasında yapılmış olan “Digital Libraries Initiative”dir. Dijital kütüphanelere ilişkin büyük ölçekli başka bir girişim ise Amerika Kongre Kütüphanesinin (Library of Congress)1995’te başlattığı Ulusal Dijital Kütüphane Programıdır (National Digital Library Program- NDLP). Diğer bir çalışma ise 1996 yılında İngiltere’de üniversitelerin kurduğu Ortak Bilgi Sistemleri Komitesi (JISC) tarafından başlatılan “eLib” projesidir (Tonta, 2000). 2008 yılında başlayan ve devamlılık arz eden önemli projelerden birisi de Avrupa Dijital

Kütüphanesi (European) projesi 27 Mayıs 2016 tarihi itibarıyla 53 milyondan fazla materyal içermektedir (Avrupa Dijital Kütüphanesi, 2016). JSTOR'un (Journal Storage) 2000'li yıllarda; bilimsel dergi arşivine katkıda bulunma için dergilerin eski sayılarını dijital ortama aktararak hayat geçirdiği projedir (Çelik, Aslım ve Yılmaz, 2016).

Dünyada dijitalleştirme çalışmaları hızla ve kapsamlı bir şekilde devam etmektedir. Türkiye'de ise kurumsal düzeyde dijitalleştirme çalışmaları yapılmaktadır. Türkiye'deki durum şu şekilde sıralanabilir;

- Milli Kütüphane koleksiyonunda yer alan 26.700 cilt yazma eserin dijital ortama aktarılması hemen hemen tamamlanmıştır.
- Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi ve Etnografya Müzesi'nde yaklaşık 120.000 dijital kayıt bulunmaktadır (Yılmaz, 2011).
- Osmanlı Arşivinde ise 2001 yılından itibaren yapılan çalışmalarla 6.650.000 adet görüntü elde edilmiştir. Osmanlı Arşivi'nde dijital arşivleme projesi kapsamında 150 milyon civarında görüntüye ulaşılabileceği öngörülmektedir (Bayır, 2012; Kaya, 2013).
- T.C. Dışişleri Bakanlığı Arşiv Otomasyon Projesi ile 25 milyon belge 2015 sonuna kadar dijital ortama aktarılması planlanmıştır. İkinci aşamada ise geriye kalan 40 milyon civarındaki belge dijital ortama aktarılması öngörülmektedir (Çavuşoğlu, 2015).
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı 1998'den günümüze sürekli olarak dijitalleştirme çalışmalarını sürdürmektedir (Aydın, 2013).
- Edirne Belediye Başkanlığı Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali'nin Sayısallaştırması Projesidir (Bilar, 2016).
- IRCICA (İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi) Farabi dijital kütüphanesi (Topaloğlu, 2011),
- İSAM (İslam Araştırmaları Merkezi),
- Devlet Tiyatroları Refik Ahmet Sevengil Kütüphanesi Dijital Oyun Bilgi Sistemi 1949'da günümüze kadar oynanan oyunlar hakkında materyalleri içermektedir (Devlet Tiyatroları, 2016).
- İstanbul Şehir Üniversitesi, bünyesinde bulunan Taha Toros'un Arşivinde bulunan İstanbul ile ilgili

olan kısmına ait materyaller Kişisel Arşivlerde İstanbul Belleği projesi adı ile 20000 belgeyi kullanıcıların hizmetine sunmuştur (İstanbul Şehir Üniversitesi, 2016).

- Bu kurumlarının yanı sıra; Türk Tarih Kurumu Arşivi, TBMM Arşivi, İstanbul Müftülüğü Şer'iyeye Sicilleri Arşivi, Türk Dil Kurumu Arşivi, YÖK Ulusal Tez Merkezi, Salt gibi kurumlar da dijitalleştirme yapmaktadır.
- Özellikle birçok devlet üniversitesi ve özel üniversite dijitalleştirme projeleri yapmaktadır. (Marmara Üniversitesi, Koç Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi vb.).

Günümüzde elektronik ortam hızlı bilgi iletme ve dünyanın her yerinden erişilebilme özellikleriyle ön plana çıkmış, geçmişe dönük belgelerin de elektronik ortama aktarılması ve kullanıcıların hizmetine sunulması büyük önem kazanmıştır (Bezirci, Bostancı ve Gürel, 2016). Kurumlar teknolojinin nimetlerinden yararlanmak için birçok dijitalleştirme projesi yürütmektedir. Zengin kültürel mirasa sahip müze, kütüphane ve arşiv kurumları dijital teknoloji ile kendi materyallerini dijital ortama sunma zorunluluğunu hissetmişlerdir.

Dijitalleştirmenin genel olarak amaçları şöyle sıralanabilir:

- Ulusal kültürel mirasın kayıt altına alınması ve korunması,
- Basılı ortamda tek kopya olarak üretilen bilgi kaynaklarının yedeklenmesi,
- Tek kopya kaynaklara çoklu erişiminin sağlanması;
- Kâğıt belge ve depolama maliyetinin azaltılması;
- Arşivsel koruma sağlanması,
- Dijital nesnenin bütünlüğünün korunması ve değişen teknoloji karşısında kaynakların gösterim, erişim ve kullanımının sağlanması,
- Kütüphane, arşiv ve müzelerin raflarında veya depolarında kullanıcıya ulaşamayan milyonlarca kitabın kullanıma sunulması (Yılmaz, 2011),
- Bilgi kaynağına erişimin hızlı ve kolay olması
- Bilginin yaygınlaşması (Aydın, 2011),
- Bilgi edinmeyi, zaman ve mekândan bağımsız kılmak,
- Nadir, çok kullanılan veya tek kopya malzemenin yıpranmasını engellemek;

- “Hayati belgeler” denilen, kurum için çok önemli belgeleri koruma altına almak,
- Kültürel birikimi, gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde aktarmak,
- Değişen çağa ve kullanıcı isteklerine uyum sağlamak,
- Yeni ve farklı formatlardaki bilgiyi sunabilmek,
- Kurumlar arası bilgi paylaşımına olanak vermek,
- Kültür varlıklarının toplanması, korunması ve dağıtımını kolaylaştırmak,
- Kurumsal kimliği yeni platformlar vasıtasıyla yansıtmak,
- Doküman dağıtım maliyetini düşürme (Çelik, Aslım ve Yılmaz, 2016),
- Bilinmeyen veya az kullanılan koleksiyonlara daha iyi erişim sağlaması,
- Görsel bir koleksiyon için daha iyi bir tarama ve erişim olanakları sunması,
- Eğitim ve öğrenimde kullanmaya uygun kaynaklar oluşturması,
- Halkın kültürel mirasını tanınması,
- Dijital formatta gelecek için koleksiyonları koruma olanağı vermesi,
- Dijital nesnenin bütünlüğünün korunması ve değişen teknoloji karşısında kaynakların gösterim, erişim ve kullanımının sağlanmasıdır.

Kurumlar bünyelerinde bulundurdukları kurumsal bellekleri de kullanıcıların hizmetine sunmalı veya sunmaktadır. *Kurumsal bellek*; kurumların hizmetleri sonucu ürettiği bilgileri toplama, düzenleme, saklama ve gelecek kuşaklar için yaşatma işlevlerinin bütünüdür. Kütüphaneler, arşivler, müzeler gibi kültürel bellek kurumları toplumun ürettiği bilgileri toplama, düzenleme, saklama ve gelecek kuşaklar için yaşatma işlevlerinin bulunduğu ve bu işlevlerin aynı zamanda toplumun kültürünü tutulmasında, yaşatılmasında ve sunulmasında etkilidir. Kurumsal belleğe sahip kurumlardan birisi de İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Müdürlüğü'dür.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Müdürlüğü

Şehir Tiyatroları Müdürlüğü, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kültür Daire Başkanlığına bağlı bir müdürlüktür. 1914' yılında Darülbeydayi-i Osmani (Güzellikler Evi) adı ile kurulmuştur.

Eğitim amaçlı bu kurumun yöneticiliğine de, ünlü Fransız tiyatro adamı Andre Antoine atanmıştır. Birinci Dünya Savaşı'nın çıkması, Fransa ve Osmanlı Devleti'nin karşı saflarda yer alması nedeniyle kısa bir süre sonra Andre Antoine Fransa'ya döner. Bir süre bocalayan kurum Raşit Rıza'nın (Samako) çabalarıyla yeniden toparlanır. 20 Ocak 1916'da sahnelenen *Çürük Temel* oyunuyla okul olmaktan çıkıp profesyonel bir tiyatro topluluğu durumuna gelmiştir. Darülbedayi'in oynadığı ilk yerli oyun 2 Mart 1917 tarihinde sahnelenen *Baykuş* adlı oyundur. 1931 yılında resmen İstanbul Belediyesi'ne bağlanan kurum, 1934 yılından sonra İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları adını almıştır. Darülbedayi, ülkemizdeki tiyatro dergisi geleneğini başlatmıştır. 1918-1920 yılları arasında Temaşa adlı tiyatro dergisini 25 sayı yayınlanmıştır. Şehir Tiyatroları, dünyanın en uzun süreli tiyatro dergilerinden olan ve 1930'dan bugüne Darülbedayi, Türk Tiyatrosu ve Şehir Tiyatrosu adlarını alan derginin yayımını bugün de sürdürmektedir. Bugün Şehir Tiyatroları İstanbul'da dört sahnesi anadolu yakasında altısı sahnesi avrupa yakasında olmak üzere on sahne ile 3000 civarında İstanbul seyircisine perdelerini açmaktadır (Nutku, 1993; İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Müdürlüđu, 2016).

Şehir Tiyatroları Müdürlüđu Kütüphane-Arşivi

T. C. İstanbul Umumi Meclisine Mülhak Şehir Tiyatrosu 1937 Yılı Bütçe metninde tiyatrodaki bir kişilik kütüphane memuru kadrosu görülmektedir (T. C. İstanbul Umumi Meclisine Mülhak Şehir Tiyatrosu 1937 Yılı Bütçesi, 1937). Türk tiyatrosunun batılı anlamda kurucusu olarak kabul edilen Muhsin Ertuđrul 1930 tarihli Darülbedayi dergisindeki [Türk Tiyatrosu Dergisi], *Bir Tiyatro Kitaphanesi*¹ adlı yazısında nasıl bir kütüphane kurulması gerektiği, kütüphanenin ne için gerekli olduğu ve tiyatro için kütüphanenin ne kadar önemli olduğunu belirtmektedir.

Kurumun kütüphane birimi; Harbiye Muhsin Ertuđrul sahnesindeki müdürlük binasındaki binanın üçüncü katında kapalı raf sistemi şeklinde hizmet vermektedir. Kataloglama işlemleri demirbaş şeklinde sisteme yapılmaktadır. Otomasyon programı YORDAM programı kullanılmaktadır. 6 kişi çalışmakta

¹ Ayrıntılı bilgi için bakınız; Muhsin Ertuđrul, Bir Tiyatro Kitaphanesi, Darülbedayi [Türk Tiyatrosu Dergisi], sayı: 8, 1930, s. 3.

olup (3 Üniversite, 3 Lise Mezunu) bir kişi Bilgi ve Belge Yönetimi mezunudur. Birim de 130000'den fazla farklı türde materyal bulunmaktadır. (25000'den fazla fotoğraf, 40000'den fazla gazete kupürü, 4500'den fazla büyük oyunu, 890'dan fazla çocuk oyunu, 1200'den fazla kitap formatında yerli piyes, 1300'den fazla kitap formatında çeviri piyes, 2000'den fazla kaynak eser, 150 farklı dergi 3830 sayı, 5900'den fazla afiş, 2000'den fazla broşür, 390'dan fazla aylık oyun düzeni, 400'den fazla davetiye, 1600'den fazla yazma eser, 750'den fazla Osmanlıca eser ve diğerleri müzik notaları, evraklar, kurul için gelen eserler, reji dosyaları materyalleridir).

Şehir tiyatroları kütüphane birimi kurumun yönetmenliğine göre aşağıdaki eserleri toplamak, kayıt altına almak, korumak ve kullanıcılara kullandırmaktadır.

Madde 15- Müdürlüğün kütüphane ve arşiv bölümünü düzenler, faaliyetlerini takip eder.

Müdürlükte bulunan bütün yayınların, teksir ya da el yazması eserlerin, yazılı ve basılı belgelerin, reji defterlerinin, Edebi Kurul raporlarının, Teknik Kurul raporlarının, oyun resim ve fotoğraflarının, ses ve görüntü kayıtlarının muhafazası ile gazete kupürlerinin tasnifini yapar ve korur. Bütün bu malzemeler Kütüphane ve Arşiv Şefinin zimmetindedir. Müdürlükte bulunan bütün yayınları, video ve film arşivini, oynanmış teksir ya da el yazması oyunları, yazılı ve basılı bütün belgeleri, reji defterlerini, oyun resim ve fotoğraflarını, ses bantları ve gazete kupürlerini Müdürlükten izin alınması ve belgelerin asıllarının kütüphane dışına çıkarılmaması şartı ile isteklilerin istifadesine sunar.

Türk tiyatro tarihinin ana arşivini kapsayacak bir müzenin oluşturulmasına yarayacak eşya ve belgelerin toplanması için Müdürlüğe bağlı bir tiyatro müzesi oluşturulmasına çaba sarfeder.

İlgili Müdür Yardımcısına bağlı olarak görev yapar (İstanbul Büyükşehir Belediyesi...).

Günümüzde teknolojiye uzak durmanın imkânsız olduğu her alanda kendisini göstermektedir. Bundan dolayı yeni gelişmelere kütüphane ve arşivler her zaman adapta olmak zorundadır. Yerel yönetimlere bağlı olan kütüphane ve arşivlerde bu teknolojik gelişmeleri yakından takip etmelidir

ve etmektedir. Teknoloji hızlı bir şekilde ilerlerken kütüphane ve arşiv organizasyonları çok fazla geleneksel yöntemlere bağlı kalması kabullenemez. Dolayısı ile teknolojinin yeniliklerinden ve dijitalleştirmenin getirilerinden yararlanmalıdır. Bu kurumlardan birisi de İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Müdürlüğü'nün kütüphane birimidir. Kurum için dijitalleştirmenin amaçları şöyle sıralanabilir:

- Özellikle büyük boyutlu belgelerin sürekli kullanımdan dolayı yıpranmasını önlemek,
- Tiyatro alanındaki kültürel mirasın kayıt altına alınması ve korunması,
- Belgelerin korunmasını, erişilebilirliğini ve sürekliliğini sağlamak,
- Belgelerin görünürlüğünü ortaya koymak,
- Kütüphane-arşiv personelinin vakit kaybını önlemek,
- Kullanıcıların ve kurum içi personelinin vakit kaybını önlemek ve çoklu erişimini sağlamak,
- Kurumun belleğini gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde ulaştırmak,
- Bilginin yaygınlaştırılması sağlamak şeklinde sağlanabilir.

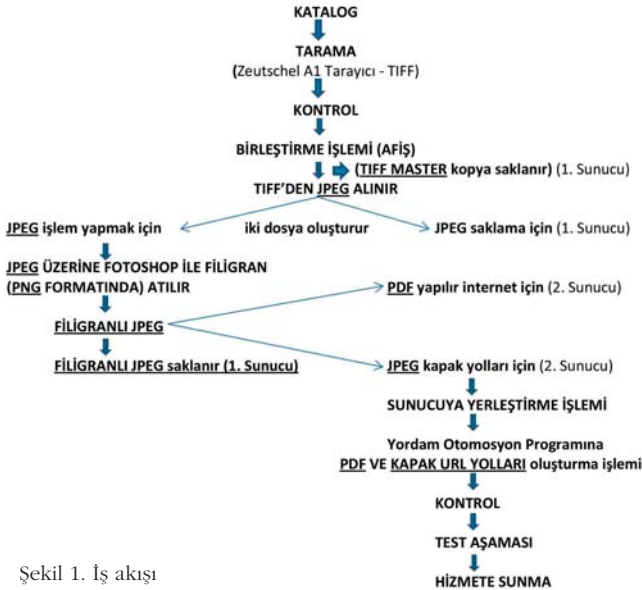
Çalışmaya başlamadan önce başarılı ve kültürel mirasın zenginleşmesine katkıda bulunacak şekilde geliştirilebilmesi için izlenecek yol ve politikalar belirlenmiştir. Kütüphanenin belirlediği politikalar şu şekildedir:

- Hizmete sunduğumuz veya sunacağımız materyallerin dünyanın her yerinden, kesintisiz, 7 gün 24 saat, üyelik koşulu gerektirmeksizin kesintisiz hizmet sağlamak,
- Kaynaklara günlük ya da haftalık indirme kotası koymaksızın erişmek, sınırsız indirme imkânı sağlamak,
- PDF formatında herhangi bir ücret talep etmeden indirme izni vermektir.

Dijitalleştirme; afiş koleksiyona ait afişlerin ve Türk Tiyatrosu dergisinin sayıları ile işleme başlamıştır.

- Kurumun kütüphane-arşivi proje şeklinde kataloglama işlemleri yapılmıştır.
- Bir adet Zeutschel OS 12000 A1 tarayıcı satın alınarak başlanmıştır.

- Tarama işlemleri aşağıdaki şemada gösterilmiştir; Kataloglama işlemi biten Afiş ve Türk Tiyatro dergisi tarama için hazırlanır ve tarama işlemine başlanır. Tarama işlemi TIFF formatında 300 DPI çözünürlükte tarama yapılır. Afişlerde boyutu büyük olanlar birkaç parça halinde taranır ve Adobe Photoshop programı ile birleştirilir. TIFF formatından bir kopya JPEG formatında kullanım dosyası oluşturulur. Master kopya birinci sunucuda saklanmaktadır. JPEG formatından bir kopya kullanım kopyası bir kopya saklamak için oluşturulur. Kullanım kopyasının üzerine Adobe Photoshop programı ile PNG formatında filigran atılır. Filigranlı JPEG dosyasından Adobe Acrobat XI programı ile kullanıcılar için PDF formatında dosyalar oluşturulur. Tekrar filigranlı JPEG'ten kapak yolları oluşturulur. Kullanıcılar için oluşturulan PDF dosyalarının boyutları olabildiğince küçültülerek internet ortamında hızlı işlem yapılması sağlanmaktadır. Kullanıcıların kullanacağı dosyalar 2. sunucuya yerleştirilir. Master kopyalar ise birinci sunucuya yerleştirilir. Otomasyon Programı üzerinden PDF ve kapak yolları oluşturulur. Kontrol ve test aşamasından sonra hizmete sunulmuştur. İki sunucu kullanılmanın gerekçesi güvenlikten dolayıdır.

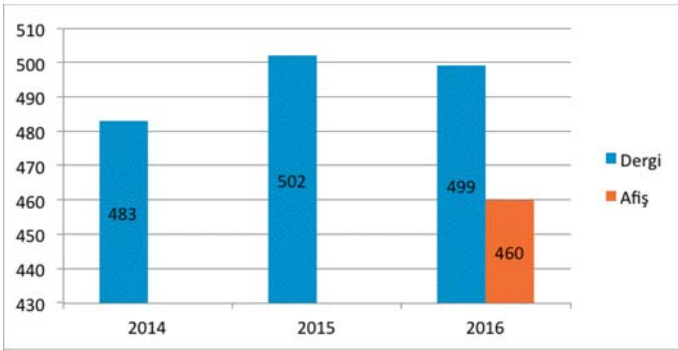
Şekil 1. İş akışı

- Söz konusu eserlerin tüm teknik işlemleri tamamlandıktan sonra bunlar kütüphane otomasyon programına aktarılmıştır. Bu eserler, bibliyografik kimliklerine arama çubuğundan erişildikten sonra, “e-yayın” seçeneğinden tam metin olarak indirilebilmektedir.

Afiş Koleksiyonu: Kurumun sanatsal faaliyetleri sonucu ürettiği ve günümüze ulaşmış olan 5900’den fazla farklı boyuttaki afişler Ocak 2016 tarihinden itibaren kullanıcıların hizmetine sunulmuştur. Şuanda oluşturulan afişler kütüphaneye gelmekte olup aynı zamanda internet ortamında kullanıcıların istifadesine sunmaktır.

Türk Tiyatro Dergisi: Şehir Tiyatroları, dünyanın en uzun süreli tiyatro dergilerinden olan ve 1930’dan bugüne Darübedayi, Türk Tiyatrosu ve Şehir Tiyatrosu adlarını alan derginin yayımını günümüze kadar sürdürmektedir. 1930’dan günümüze kadar çıkarılmış 458 sayılar ile birlikte farklı zamanlarda çıkarmış olduğu özel sayılarla beraber 499 sayı dijitalleştirilerek kullanıcıların hizmetine sunulmuştur. Diğer koleksiyonlar için çalışmalar devam etmektedir. Toplam olarak afiş koleksiyonu ve Türk Tiyatro dergisinden 6400’den fazla eser kullanıcıların istifadesine sunulmuştur. Dergilerin makale başlıkları ve yazarları, oyun düzenleri ve fotoğraf bilgileri sisteme girilmiştir. Bu da araştırmacıların işlerini kolaylaştırmaktadır.

Yukarıdaki grafikte Türk Tiyatro dergisi ve afişlerin kullanım

Şekil 2. Dergi ve afiş kullanım dağılımı (18 Mayıs 2016 tarihinde alındı)

istatistikleri görülmektedir. Kullanım istatistiklerinin az olmasını nedenleri; kullanıcıların az olmasının, belli sayıdaki koleksiyonun hizmete sunulması, tiyatro araştırmacılarının az olması ve kütüphanenin ayrı web sitesinin olmaması gerekçeler gösterilebilir.

Sonuç

Bilgi teknolojilerinin sürekli gelişmesiyle birlikte hız kazanan internet, artık her tür bilgiye erişimde yoğun biçimde kullanılan vazgeçilmez bir teknolojik araç durumuna gelmiştir. Dijital kütüphaneler oluşturulmasının temel amacı kullanıcıların zaman ve mekândan bağımsız olarak gerektiğinde istediği yerden 7 gün 24 saat istediği bilgiye en kısa sürede erişmelerini sağlamaya çalışmaktır.

Çağımızın dijital teknolojilerini kullanarak, kuruluşundan günümüze kadar elimize ulaşan ve devamlılık arz eden dergi (Türk Tiyatrosu Dergisi) ve afiş koleksiyonuna ait materyaller dijitalleştirilerek kullanıcılara sunulmuştur. Kurum dijital ortama aktardığı eserler ile hem eserleri koruma altına almış hem de görünürlüklerini sağlamıştır. Bir kültür hazinesi olan kurumun arşivindeki materyallerin kullanıcıların istifadesine sunulmuştur. Bundan sonra da sunmaya devam edecektir. Birim müdürlük mensubu ve diğer araştırmacılara bilgi hizmeti sunmaktır. Kurumun kültürel mirasına sahip çıkma ve geleceğe aktarmak, dijital çağı oluşturan dijital toplum ile elimizdeki materyalleri paylaşmaktır.

Dijitalleştirme ile kurum paha biçilemez eserleri yok olması ve onarılamaz şekilde zarar görmelerini engellemiştir. Kurumun belleği olan materyalleri kurumun dışından da erişime açılarak kullanıcıların istifadesine sunulmuştur. Dijitalleştirme ile kapalı konumda olan koleksiyonlar kısmen de olsa kullanıcılara rahat erişim olanağı sağlamıştır. Bu gibi kültür belleğine sahip kurumlar bünyelerinde bulunan materyalleri kullanıcıların hizmetine sunmalıdır.

Kaynakça

- Avrupa Dijital Kütüphanesi. (2016). 27 Mayıs 2016 tarihinde <http://www.europeana.eu/portal/> adresinden erişildi.
- Aydın, S., (2011). *Atatürk Kitaplığı Süreli Yayınları sayısallaştırma çalışmalarının teknik ve yönetsel analizi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Aydın, S. (2013). Atatürk Kitaplığı ve Sayısallaştırma Projesi hakkında bilgi, *Türk Kütüphaneciliği* 27(1), 214-215.
- Bayır, Ö. (2012). Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki dijital arşivleme çalışmaları, *Arşiv Dünyası*, 13, 45-47.
- Bezirci, P. D., Bostancı, E., Gürel, N. (2012). Nadir eserlerin dijitalleştirilmesi ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kütüphanesi Nadir Eserleri Dijitalleştirme Projesi. Serap Kurbanoğlu, Umud Al, Phyllis Lepon Erdoğan, Yaşar Tonta, Nazan Özenç Uçak (yay. haz.). *E-bilim ve bilgi yönetimi: 3. Değişen Dünyada Bilgi Yönetimi Sempozyumu* içinde (s.130-137). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü.
- Bilar E. (2016). Dijital çağın, dijital toplumuna Edirne Belediye Başkanlığı Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali'nin Sayısallaştırması Projesi. Güssün Güneş, Nevzat Özel, Tolga Çakmak (yay. haz.). *ÜNAK 2013 Konferansı: Bilgi Sistemleri, Platformlar, Mimariler ve Teknolojiler bildiriler kitabı* içinde (s. 76-82). Ankara: ÜNAK.
- Çavuşoğlu M. (2015). *Dışişleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu'nun Elektronik Arşiv Projesi tanıtım konuşması*. 28 Mart 2016 tarihinde http://www.mfa.gov.tr/disisleri-bakani-sayin-mevlut-cavusoglu_nun-elektronik-arsiv-projesi-tanitim-konusmasi_-16-ocak-2015_-ankara.tr.mfa adresinden erişildi.
- Çelik R. H., Aslım A. ve Yılmaz S. (2016). Üniversitelerde kurumsal bellek ve dijitalleştirme: Yeditepe Üniversitesi Bilgi Merkezi örneği. Güssün Güneş, Nevzat Özel, Tolga Çakmak (yay. haz.). *ÜNAK 2013 Konferansı: Bilgi Sistemleri, Platformlar, Mimariler ve Teknolojiler bildiriler kitabı* içinde (s. 83-90). Ankara: ÜNAK.
- Darçın Şahin, İ. (2010). *Yerel kültür mirasının dijitalleştirilmesi ve halk kütüphaneleri: Yalova örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Devlet Tiyatroları. (2016). *Devlet Tiyatroları Refik Ahmet Sevengil Kütüphanesi Dijital Oyun Bilgi Sistemi*. 4 Nisan 2016 tarihinde http://95.0.22.114:8088/userPandtgm/user_home.php adresinden erişildi.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı Şehir Tiyatroları Şube Müdürlüğü Görev ve Çalışma Yönetmeliği. (2012). 18 Mayıs 2016 tarihinde http://www.ibb.gov.tr/_layouts/download.aspx?SourceUrl=%2Ftr-TR%2Fkurumsal%2FBirimler%2FSehirTiyatrolari%2FDocuments%2Fy%C3%B6netmelik.doc adresinden erişildi.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Müdürlüğü (2016). 18 Mayıs 2016 tarihinde <http://www.ibb.gov.tr/sites/sehirtiyatrolari/tr-TR/Sayfalar/Tarihce.aspx> adresinden erişildi.
- İstanbul Şehir Üniversitesi, Kişisel Arşivlerde İstanbul Belleği. (2016). 18 Mayıs 2016 tarihinde <http://bellek.sehir.edu.tr/Pages/AnaSayfa.aspx> adresinden erişildi.
- Kaya U. (2013). Kültür mirasımızın dijitalleştirilmesi: Başbakanlık Osmanlı Arşivi örneği. *Osmanlı Coğrafyası Kültürel Arşiv Mirasının Yönetimi ve Tapu Arşivlerinin Rolü Uluslararası Kongresi* içinde (s. 405-415). Ankara: Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
- Nutku, Ö. (1993). “Darülbedayi” maddesi, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 8, s. 515-516.
- Subaşıoğlu, F. (2001). Dijital kütüphaneler: tanımlama sorunu. *Türk Kütüphaneciliği*, 15(1), 45-54.
- T. C. İstanbul Umumi Meclisine Mülbak Şehir Tiyatrosu 1937 Yılı Bütçesi. (1937). İstanbul: Belediye Matbaası.
- Tonta Y. (2000). Dijital kütüphaneler. 18 Mayıs 2016 tarihinde <http://yunus.hacettepe.edu.tr/~tonta/courses/fall99/kut655/digital-libraries.htm> adresinden erişildi.
- Topaloğlu, A. (2011). Türkiye’de ilk sayısal kütüphane yönetim sistemi: IRCICA Farabi. *Türk Kütüphaneciliği* 25(2), 277-286.
- Yılmaz B. (2011). Dijital kütüphane becerileri konusunda Türkiye’de durum: AccessIT Projesi çerçevesinde bir değerlendirme, *Türk Kütüphaneciliği* 25(1), 117-123.